

Változások az elmúlt két évben 2022-2024

Radó Péter

Politikai környezet

SZÜKSÉGES ÉS LEHETSÉGES
2024. MÁJUS 9.

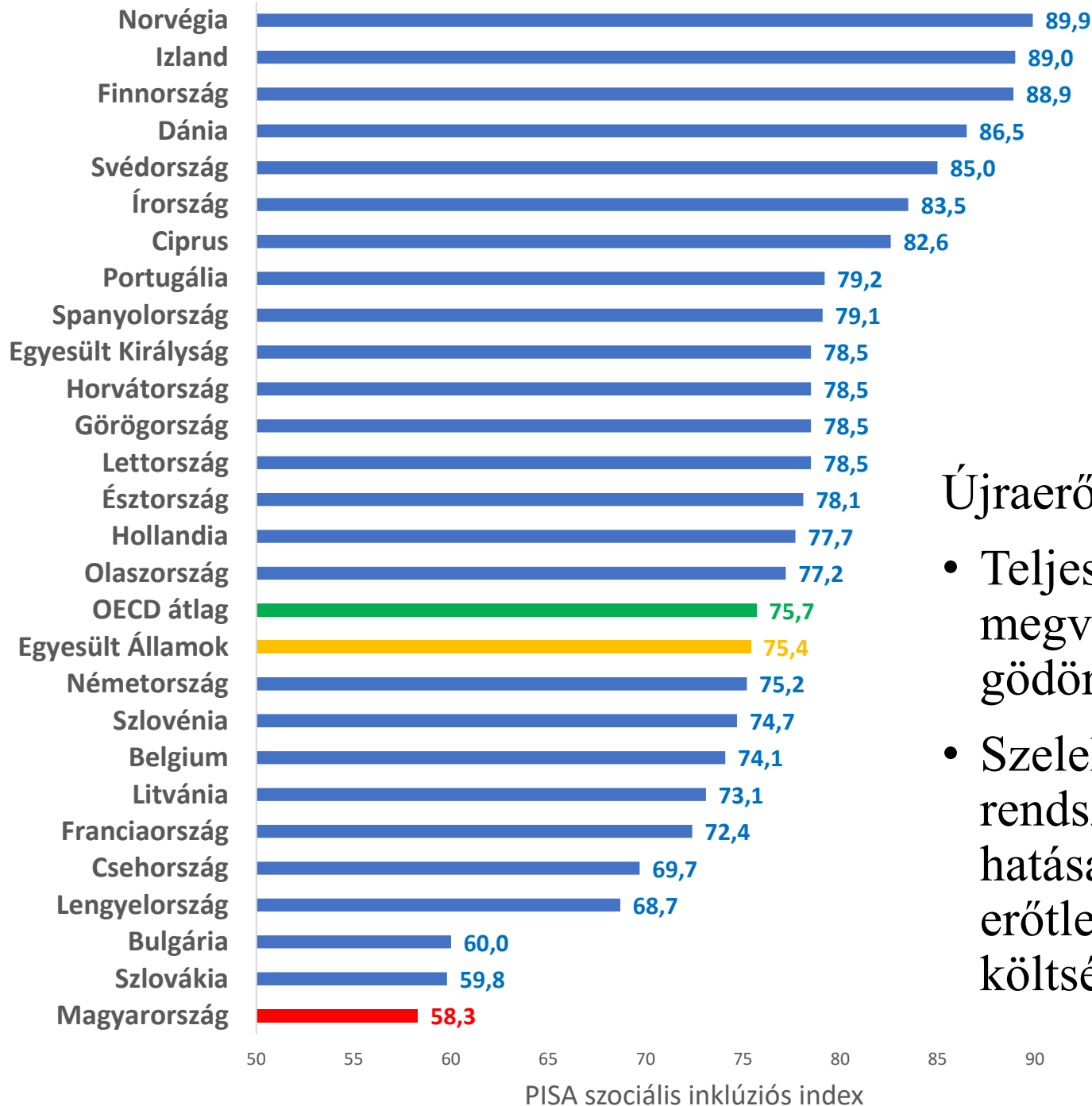
2010-2022: ellenzéki „összefogás” amibe minden eddigi választás előtt be lehetett vinni civil és szakértői szakpolitikát:

- *2013/14:* Haza és Haladás Fehér Könyv, Oktatáspolitikai alapelvek, Oktatáspolitikai Kerekasztal
- *2017/18:* Kockás könyv, Közös minimum
- *2021/22:* ELEGY, 100 pont

A helyzet 2024-ben:

- Az „összefogás” meghalt
 - A politikai tér háromosztatúvá vált
- A szokásos összefogásra irányuló nyomásgyakorlás már kontraproduktív, le kell jönni a politikai pártokról

Új civil és szakértői stratégiákra van szükség!

Oktatási környezet PISA 2022

Újraerősödnek/megváltoznak korábbi tendenciák:

- Teljesítményromlás mögött álló okok megváltoztak: rendszerszintű „implementációs gödör” helyett lassú „funkcionális leépülés”
- Szelekció – a miénk a legszelektívebb közoktatási rendszer („kaszttrendszer”) és ennek szétsugárzó hatása – ebből a szempontból a 100 pont már erőtlennek tűnik + egy oktatási reform politikai költsége is radikálisan megnőtt

Kormányzás és oktatáspolitikai

Alapvetően nincs rendszerszintű változás:

- A kormányzás rendszere apró korrekciókkal változatlan.
- Az oktatáspolitikai változatlanul nem akar és nem képes problémákat megoldani.
- A közoktatás rendszer szereplői megtanultak együtt élni a rendszerrel, az bejáratott kapcsolathálózatokon és eljárásokon keresztül működik.

Kiseb változások:

- 2022 után a rendszer nyíltan represszív vált (pedagógusok elbocsájtása, viselkedéskontroll pedagógus „bérdifferentiálással”)
- Új érettségi vizsga és felvételi pontszámítási rendszer: lényegében lezárja a rendszerátalakítást.
- Mérsékelt pedagógusbér emelés – bérfelzárkóztatás még kérdéses.
- Új státustörvény: bosszantó, legitimálja a túlfoglalkoztatást (pótcselekvés)
- Bérdifferentiálás: az első komoly kísérlet arra h iskolaigazgatókat formálisan bevonják a politikai kontroll működtetésébe (többnyire nem fog sikerülni de ahol igen, ott durvább lesz).

→ *A 100 pont kormányzásra és oktatáspolitikai alkotásra vonatkozó elemei nem igényelnek újragondolást.*

Ellenállás az oktatásban

2022-ben kezdődött ellenállás gyakorlatilag kifulladt:

- Új szereplők (Országos Közös Akarat, Egységes Diákfront) fáradni látszanak.
- A régiek (Szakszervezetek, Tanítanék, CKP) többnyire nem képesek innovációra
- Fizetésemelés leválasztotta a tiltakozók jelentős részét
- Más ügyek a középpontban (pl. gyermekvédelem)

Kiábrándultság jelei: néhány szereplő „praktikus és megvalósítható” célokat tűz ki (alibifoci)

- ADOM: diáktanácsok szervezése ellenzéki városi önkormányzatokban
- Tanítanék: kísérlet egy képviselő parlamentbe küldésére
- CKP: kiadja az ELEGY 100 pontját 😊

→ *Van idő és energia a stratégiai reflexióra és útkeresésre!*

Nyilvánosság és szakmai diskurzus

Hoffmann Rózsa (2010): „A János vitézt mindenkinek tanítani kell.”

Setényi János (2024): „Petőfi nem maradhat ki.”

2010-2022: Az oktatáspolitikai nem akart meggyőzni senkit semmiről, pusztán csak nem volt mondanivalója – egymással nem érintkező párhuzamos oktatási diskurzusok

2022-2024: Intézményfoglalással párosuló ideológiai alapú és apologetikus „oktatástudományi” ellenoffenzíva (MCC térfoglalás) – bebetonozhatja a közoktatás 2010 óta tartó intellektuális leépülését amit a generációváltás is segít

→ Új civil és szakértői stratégia: nem politikusokat, hanem pedagógusokat, szülőket, nyilvánosságot kellene informálnia és befolyásolnia

→ Oktatáspolitikai küldetés helyett tudásimport, tudásmegosztás, képzés, nyilvánosság befolyásolása, a szabad szakmai diskurzus új biztonságos tereinek megteremtése (erre a 100 pont nem alkalmas)